

Jelentés az emberkereskedelemről – 2011

Kiadta az Egyesült Államok Külügyminisztériuma (Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons) 2011. június 27.

<http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2011/index.htm>

MAGYARORSZÁG (2. szint)

Magyarország kibocsátó, tranzit és célország a nőkkel és lányokkal szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem tekintetében, és kibocsátó ország a férfiakkal és nőkkel kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem tekintetében. Magyar nőket jellemzően Hollandiában, Svájcban, az Egyesült Királyságban, Dániában, Németországban, Ausztriában, Olaszországban, Norvégiában, Spanyolországban, Írországban, Belgiumban, Görögországban és az Egyesült Államokban kényszerítettek prostitúcióra. Az ország keleti részén élő nőket gyakran Budapesten és az osztrák határ közelében lévő területeken kényszerítik prostitúcióra. Az árvaházban felnőtt roma nők és lányok különösen kiszolgáltatottak, ezért gyakran válnak az országon belül szexuális célú kizsákmányolás áldozatává. Magyar férfiakat és nőket jellemzően az Egyesült Királyságban, Spanyolországban, Kanadában és az Egyesült Államokban, valamint Magyarországon belül kényszerítettek munkára. Szlovákiából, Romániából, Moldovából, Lengyelországból, Ukrajnából és Kínából Magyarországon keresztül Hollandiába, az Egyesült Királyságba, Dániába, Németországba, Ausztriába, Olaszországba, Svájcba, Franciaországba és az Egyesült Arab Emírátsokba szállítanak nőket, ahol prostitúcióra kényszerítik őket; előfordulhat, hogy az áldozatok egy részét Magyarországon is kizsákmányolják, mielőtt továbbvinnék őket a célországba. Romániai nők és gyerekek gyakran válnak Magyarországon szexuális célú kizsákmányolás áldozatává. Nyugat-Európából sok férfi utazik Budapestre szexturizmus céljából, a prostituáltak egy része pedig emberkereskedők áldozata is lehet. Magyarországról többnyire romák válnak az emberkereskedők áldozatává.

A magyar kormány nem teljesíti teljes mértékben az emberkereskedelem felszámolására vonatkozó minimális követelményeket, bár jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy az elvárásokat teljesítse. A magyar kormány anyagi segítséget nyújtott egy menhely kialakításához az emberkereskedelem áldozatai számára, amely 2010 első öt hónapjában működött, de a menhelyet 2010 májusában bezárták, és a kormány mindeztidig nem gondoskodott új menhely megnyitásáról az emberkereskedelem áldozatai számára. A kormány a civil szervezeteket természetbeni hozzájárulással támogatta az emberkereskedelem áldozatainak megsegítésében, és az áldozatok számára forródrótot hozott létre. A hatóságok az év során látszólag kevesebb emberkereskedelemmel kapcsolatos esetet vizsgáltak ki, bár a kormány az elítélt elkövetők többségét továbbra is szabadságvesztésre ítélte. A kormány az emberkereskedelem külföldi áldozatainak gondolkodási időt biztosított, de a hazai áldozatoknak nem engedélyezett gondolkodási időt. Ráadásul az emberkereskedelem áldozatai közül legalább egyet az áldozatként elkövetett törvénytelen cselekedetek miatt büntettek meg.

Javaslatok Magyarországra számára: Több emberkereskedelemmel kapcsolatos esetet kell kivizsgálni, ezenkívül növelni kell az elkövetők ellen indított eljárások és az elítélt elkövetők számát, valamint a kiszabott büntetések mértékét; biztosítani kell, hogy áldozatokat ne büntessék meg az áldozatként elkövetett törvénytelen cselekedetekért; a kormánynak gondoskodnia kell arról, hogy a külföldi és a magyar áldozatok egyenlő mértékben férjenek hozzá a kormány által finanszírozott támogatáshoz, ideértve a menhelyek szolgáltatásait is; továbbra is gondoskodni kell az emberkereskedelem áldozatainak folyamatos központi támogatásáról, a támogatás megújításáról, az áldozatokhoz történő eljuttatásáról és a támogatás kiosztásáról; a bűnüldöző szervek számára képzéseket kell indítani az emberkereskedelemmel kapcsolatban, hogy növekedjen a rendőrség által a segítő szolgálatokhoz irányított áldozatok száma; meg kell fontolni a büntető törvénykönyv 175/B. paragrafusának módosítását, konkrétan azon kitétel törlését, miszerint bizonyítani kell azt, hogy az áldozatot megvették vagy eladták –

ez a módosítás növelheti a bíróság elé állított és elítélt emberkereskedők számát, valamint az azonosított áldozatok számát; javítani kell a bűnüldöző szervek és a civil szervezetek tájékozottságát azzal kapcsolatban, hogy milyen állami és magánkézben lévő szervezetek által finanszírozott és működtetett szolgáltatások állnak az emberkereskedelem áldozatainak rendelkezésére; és általános tájékoztató kampányt kell indítani a potenciális áldozatok és a nyilvánosság számára egyaránt a kényszerprostitúcióval és a kényszermunkával kapcsolatban.

Büntetőeljárás

A magyar kormány a jelentéstételi időszakban kevésbé hatékony rendvédelmi intézkedéseket hajtott végre az emberkereskedelemmel szemben való fellépéssel kapcsolatban. A magyar büntető törvénykönyv (Btk.) 175/B. paragrafusa az emberkereskedelem valamennyi formáját tiltja, bár a legtöbb emberkereskedelemmel kapcsolatos eljárás során az ügyészek egyéb vonatkozó törvényekre támaszkodnak. A Btk. 175/B. paragrafusa egy évtől életfogytiglan terjedő szabadságvesztést ír elő, ami a bűncselekménynek megfelelően szigorú, emellett arányosnak tekinthető a más súlyos bűncselekményekért – például nemi erőszakért – kiróható büntetésekhez képest. A hatóságok jelezték, hogy a Legfelsőbb Bíróság egyik határozatának következtében az ügyészekre túlzottan szigorú bizonyítási kötelezettség hárul a 175/B. paragrafus alapján indított emberkereskedelmi eljárásokban, nevezetesen bizonyítaniuk kell, hogy az emberkereskedelem áldozatát valamely személy eladta vagy megvásárolta, vagy hogy az áldozatot közvetlenül vagy nemrégiben erőszakot alkalmazva kényszerítették valamire, szembeállítva mindezt a pszichológiai kényszer alkalmazásával, illetve a kiszolgáltatott áldozatok helyzetének kihasználásával. E kötelezettség miatt az ügyészek általában más jogszabályok alapján indítanak eljárást az emberkereskedelemben érintett elkövetők ellen. A rendőrség nyolc új esetben folytatott nyomozást emberkereskedelem kapcsán, míg 2009-ben 27 ilyen esetet jegyeztek fel. A hatóságok 2010-ben nyolc elkövető ellen indítottak eljárást emberkereskedelem miatt, 2009-ben ugyanez a szám 16 volt. 2010-ben 10 elkövetőt ítélték el szexuális célú kizsákmányolás miatt, két elkövetőt pedig kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem miatt. Ezzel szemben 2009-ben 23 elkövetőt ítélték el szexuális kizsákmányolás miatt. 2010-ben a 12 elkövetőből legalább nyolcat szabadságvesztésre ítélték a bíróságok, ehhez képest 2009-ben a 23 elítélt elkövetőből 20-at ítélték szabadságvesztésre. A 2010-ben szabadságvesztésre ítélt elkövetőket egytől hét évig terjedő szabadságvesztésre ítélték. A kormány nem finanszírozta a bűnüldöző szervek munkatársainak emberkereskedelemmel kapcsolatos képzését, bár a kormány helyszínt biztosított a civil szervezetek által 62 bűnüldözési munkatárs, szociális munkás, tanár, gyermekgondozó és gyermekvédelemmel foglalkozó munkatárs számára tartott emberkereskedelemmel kapcsolatos képzéshez. A kormány ezenfelül emberkereskedelemmel kapcsolatos képzéseket szervezett külföldi kiküldetés előtt álló konzuli alkalmazottak számára is. A kormány hat esetben folytatott nyomozást emberkereskedelmi ügyben a holland, német, belga, svájci és francia bűnüldöző szervekkel együttműködve. A civil szervezetek jelentése szerint a rendőrség több esetben elmulasztotta kivizsgálni a roma áldozatokat érintő emberkereskedelmi ügyeket. Nem voltak speciálisan emberkereskedelmi ügyekre szakosodott bírók és ügyészek, és az emberkereskedelem elleni küzdelemre csak kevés megyei rendőrt képeztek ki. Központi adatbázisában a kormány megjelölte a feltehetően emberkereskedelmi ügyeket, hogy azokat a Nemzeti Nyomozó Iroda a jövőben megfigyelje. A 2010-es évben nem érkezett jelentés olyan emberkereskedelemmel kapcsolatos bűnügyről, amelyben kormányhivatalnokok bűnrészességét állapították volna meg.

Védelem

A jelentéstételi időszakban a magyar kormány nem ért el egyértelmű előrelépéseket az áldozatok védelmének területén és az áldozatoknak történő segítségnyújtás területén; a jelentéstételi időszakban az állam finanszírozta egy menhely működését, de év közben a finanszírozás részben megszűnt, és a kormány nem rendelkezett az áldozatok menhelyének más forrásból történő támogatásáról. A kormány 2010-ben összesen 22 áldozatot azonosított, akik közül 16-ot a Nemzetközi Migrációs Szervezethez (IOM) irányítottak, négyet pedig más módon segítettek. Magánkézben lévő civil szervezetek további 22 áldozatot azonosítottak, és az emberkereskedelem összesen 38 áldozatának nyújtottak segítséget 2010-ben, míg 2009-ben a civil szervezetek összesen 45 áldozaton segítettek. A civil szervezetek aggodalmukat fejezték ki, hogy a kormány jogi értelmezése az „emberkereskedelem áldozatainak” fogalmáról túl szűk ahhoz, hogy az emberkereskedelem egyes áldozatait magában foglalja, így a

szervezeteknek nehéz kormányzati támogatást szerezniük. Bár a kormány 2009-ben körülbelül 30 000 dollárnak megfelelő összeget juttatott egy civil szervezetnek azzal a céllal, hogy az hozzon létre egy menhelyt az emberkereskedelem áldozatainak számára, mindössze 19 500 dollárnyi összeget használtak fel erre a célra, és a menhely 2010 májusában bezárt. A menhelyen 2010-ben csak az emberkereskedelem magyar áldozatainak, szám szerint három főnek nyújtottak segítséget a menhely bezárását megelőzően. A kormány arra biztatta az áldozatokat, hogy támogassák az emberkereskedelem kapcsán indított vizsgálatokat és bírósági eljárásokat; 2010-ben három áldozat járult hozzá az emberkereskedelem kapcsán indított nyomozások és eljárások sikeréhez. A kormány 30 napos gondolkozási időt biztosított a külföldi áldozatok számára arra, hogy eldöntsék, együttműködnek-e a bűnüldöző szervekkel az esetek felderítése során; 2010-ben azonban egyetlen külföldi áldozat sem kért vagy kapott 30 napos ideiglenes tartózkodási engedélyt. A külföldi áldozatok hat hónapos ideiglenes tartózkodási engedélyt igényelhetnek, ha együttműködnek a bűnüldöző szervekkel. A magyar áldozatok számára nem állt rendelkezésre gondolkozási idő, hogy eldöntsék, igénylik-e a segítségnyújtást, és támogatják-e a bűnüldöző szervek munkáját; ehelyett a magyar áldozatoknak az első azonosításkor kellett eldönteniük, hogy szeretnének-e együttműködni a bűnüldöző szervekkel. A gyakorlatban néhány áldozatot, aki nem akart segíteni a bűnüldöző szerveknek, kényszerítették a tanúskodásra, mivel az emberkereskedelem áldozatait prostitúcióval, illetve a foglalkoztatással és bevándorlással kapcsolatos törvények megszegésével is megvádolhatják. 2010-ben az emberkereskedelemnek legalább egy áldozatát letartóztatták és eljárást indítottak ellene, illetve őrizetbe vételükkor a bűnüldöző szervek a prostituált gyermekeket egyes esetekben nem tekintették az emberkereskedelem potenciális áldozatainak. Civil szervezetek jelentése szerint néhány áldozat azért nem akart a rendőrséghez fordulni, mert félt attól, hogy prostitúció miatt elítélik.

Megelőzés

A jelentéstételi időszakban Magyarország elhanyagolható erőfeszítéseket tett a hatékonyabb tájékoztatás érdekében. A központi kormány ebben az évben sem indított kampányt azzal a céllal, hogy a nyilvánosságot és a potenciális áldozatokat tájékoztassa az emberkereskedelemmel kapcsolatban; néhány helyi szakember azonban iskolákban, árvaházakban és templomokban előadásokat tartott az emberkereskedelemről. Az előző évek gyakorlatával ellentétben a kormány nem hívott meg civil szervezeteket a Nemzeti Koordinációs Mechanizmusokkal kapcsolatos találkozókra, amelyeknek főként szimbolikus jelentősége volt. Az ország emberkereskedelem elleni küzdelmének 2008-ban elfogadott stratégiája rögzítette az emberkereskedelmi ügyekben érintett kormányhivatalok együttműködésének kereteit. A stratégián kívül azonban a kormány máig nem fogadott el kiegészítő nemzeti akciót. A jelentéstételi időszakban a kormány nem hozott konkrét intézkedéseket annak érdekében, hogy az üzletszerű szexuális cselekmények iránti keresletet visszaszorítsa.